

18014798

Gedeputeerde Staten**Provinciale Staten van de Provincie Zeeland**
t.a.v. de statengriffier**onderwerp**Advies toekomstbestendigheid en exploitatie
Westerschelde Ferry**kenmerk**

18014301

behandeld doorS. Meerburg
+31 118 631129**verzonden****- 8 JUNI 2018**

Middelburg, 5 juni 2018

Geachte voorzitter,

Zoals toegezegd, informeren wij u over de resultaten van deel 1 van het extern onderzoek naar de versterking van de organisatie van de Westerschelde Ferry BV (WSF BV) en de concrete stappen die wij zetten om de exploitatie van deze veerdienst toekomstbestendiger te maken.

Het onderzoek bouwt voort op de toekomstverkenning die in november 2016 is vastgesteld. PS hebben toen besloten om in 2024 één SWATH-schip te vervangen door een groter schip en een uurdienstregeling te gaan varen. Tevens is toen besloten de exploitatie via de WSF BV voort te zetten in de periode tot het nieuwe schip er is en het tweede schip minder intensief in te zetten door afvaarten te schrappen op momenten dat het kan. Per amendement is verder besloten tot extra marketing/promotie en het toevoegen van beleving om daarmee ruimte te bieden voor tariefdifferentiatie (duurder maken losse kaartjes).

In de afgelopen periode zijn de volgende acties in gang gezet en deels ook al gerealiseerd:

- Aanpassen dienstregeling;
- Invoering b-tag (per 1 mei 2018) als opvolger van de OV-chipkaart;
- Beleving ontvangstruimtes en schepen (oplevering op 27 juni 2018);
- Organiseren van toeristische versterking (o.a. arrangementen) i.s.m. toeristisch ondernemers;
- Onderzoek tariefdifferentiatie als basis voor een nieuw tarievenplan per 2019;
- Inhuur Movenience voor ondersteuning bedrijfsvoering.

Naast deze noodzakelijke maatregelen, zijn de oplopende financiële tekorten voor ons aanleiding geweest om een extern adviesbureau (Royal HaskoningDHV) te vragen advies uit te brengen over maatregelen om de organisatie van de Westerschelde Ferry BV toekomstbestendiger te maken. Het gaat dan zowel om de *exploitatie* als de *bedrijfsvoering en aansturing* van het bedrijf. Het advies is gericht op de periode tot ca. 2024 die de WSF BV nog moet overbruggen (deel 1 van het onderzoek, waarvan het rapport is bijgevoegd).

Exploitatie

In 2017 voerde de WSF BV ruim 15.000 afvaarten uit. Ondanks de goede beoordeling door de (vaste) reizigers (2017: rapportcijfer 8,1) en de goede betrouwbaarheid (in 2017 een beschikbaarheid van 98,2% - norm is 97%), is er sprake van een kwetsbare exploitatie. Uit het rapport blijkt (samenvattende tabel hieronder) dat de Provincie bij voortzetting van bestaande beleid (nul-variant), rekening moet houden met een blijvend tekort op de exploitatie van ca. € 337.000 per jaar tot 2024. Dit is iets hoger dan ingeschat bij de oprichting van de WSF BV, maar aanzienlijk lager dan de € 750.000 die de markt als aanvullende bijdrage vroeg in 2014.

Verder is duidelijk dat alleen een rigoureuze vermindering van de dienstregeling (nl. het hele jaar varen met een uursdienstregeling) voor de exploitatie het meest gunstig is. In combinatie met de huidige SWATH-schepen ontstaat dan echter een fors capaciteitstekort tijdens de zomerpiek. Een tussenvariant met een meer vraaggerichte dienstregeling is niet gunstig door de extra kosten die gemoeid zijn met het dan benodigde reserveringssysteem. Ook is gekeken naar mogelijkheden voor tariefverhoging. Beide varianten met een toeslag op losse tickets (RHDHV heeft gerekend met een meerprijs van €1,50) zijn wel een stap in de goede richting, maar resulteren nog niet in een positief dekkingssaldo van de exploitatie.

Op basis van het rapport concluderen wij dat er extra middelen benodigd zijn om de exploitatie sluitend te krijgen. In het overzicht hieronder treft u de door RHDHV doorgerekende scenario's.

Overzicht resultaten scenario's voor de periode 2018 tot en met 2023*

Naam	Aantal afvaarten	Verwacht aantal passagiers	Over / Tekort (dekkingssaldo)	Per jaar
Nul-variant	14.017	3.420.000	-/- 2.020.000	-/- 337.000
Uurdienst	11.745	3.260.000	+/+ 1.340.000	+/+ 223.000
Alternatief (vraag-afhankelijk)	13.688	3.420.000	-/- 2.120.000	-/- 353.000
Seizoens-toeslag	14.017	3.250.000	-/- 1.440.000	-/- 240.000
Hele jaar toeslag	14.017	3.190.000	-/- 1.110.000	-/- 185.000

* In alle bovenstaande varianten is rekening gehouden met een tekort van € 570.000 voor 2018. Dit tekort is overgenomen uit de begroting van de WSF en middels een agiostorting afgedekt.

Een verhoging van de exploitatievergoeding in combinatie met een aanpassing van de tarieven voor de losse kaartjes biedt soelaas voor de kwetsbare financiële situatie. Voor een hogere exploitatievergoeding ligt het budgetrecht bij PS; u ontvangt hiertoe komend najaar een voorstel. Voor wat betreft de tariefaanpassingen hebben wij de directie van de WSF verzocht het advies van RHDHV te betrekken in het tariefvoorstel voor 2019 en dit voorstel vooraf te bespreken met de toeristische sector.

Bedrijfsvoering en aansturing

De bedrijfsvoering van de WSF BV is doelmatig en efficiënt opgezet vanuit de gedachte dat dit een tijdelijke situatie betreft (in 2024 terug naar de markt). Diverse ondersteunende diensten en processen worden ingekocht.

Het onderzoek leert dat de organisatie van de WSF BV te klein is. Operationele issues landen voortdurend bij de Provincie. Dat is voor ons een ongewenste situatie. RHDHV adviseert om de kwetsbare organisatie van de WSF BV vooral op het gebied van bedrijfsvoering en marketing & communicatie te versterken. Het antwoord op de vraag hoe de aansturing en bedrijfsvoering tot 2024 versterkt kunnen worden, is volgens RHDHV mede afhankelijk van het scenario dat voor de periode daarna wordt gekozen. Een marktanalyse moet hier meer argumentatie voor opleveren. Dit is deel 2 van het onderzoek van RHDHV, waarover we u in het vierde kwartaal van 2018 zullen informeren.

Wij hebben besloten om de marktanalyse niet af te wachten en per direct € 100.000,- beschikbaar te stellen (dekking voorlopig vanuit de Leefbaarheidsagenda) om de organisatie van de WSF op het gebied van marketing, communicatie en bedrijfsvoering te versterken. Met deze maatregelen op korte termijn ondervangen we de kwetsbaarheid van de WSF BV en geven we alle prioriteit aan het wegnemen daar van.

Vervolg

Zoals aangegeven onderzoekt RHDHV de komende maanden de exploitatie van de veerdienst na 2024, uitgaande van een nieuw schip. De volgende vragen zijn onderdeel van het onderzoek:

- Hoe waarschijnlijk is het dat een marktpartij kan worden gevonden?
- Welke randvoorwaarden zijn in dat geval belangrijk?
- Welke aandachtspunten zijn er bij de aankoop van een nieuw schip?

Na afronding van dit onderzoek is duidelijk of er aanleiding is voor het uitvoeren van een formele marktconsultatie vooruitlopend op een nieuwe aanbesteding. Tegelijkertijd hebben we met deel 2 van het onderzoek een meer richtinggevend advies voor de wijze waarop voor de komende jaren de organisatie moet worden versterkt.

Op basis daarvan zullen wij u in het najaar een uitgewerkt plan (inclusief benodigde dekking) voorleggen voor versterking van de WSF BV in de periode 2019 t/m 2023. Door in te grijpen in de financiële basis, bedrijfsvoering en aansturing komt de WSF BV in rustiger vaarwater en kan de Provincie zich richten op de toekomst van de veerdienst na 2024.

Dit is een complex en politiek relevant project. Wij zijn dan ook voornemens om de WSF te categoriseren als een groot project. Direct na het zomerreces ontvangt u hiertoe een voorstel.

Het adviesrapport van RHDHV is als bijlage bij deze brief gevoegd. Tevens is ter informatie bijgevoegd de door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de WSF B.V. vastgestelde begroting.

Met vriendelijke groet,
gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris